

XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai

Varga Mihály
pénzügyminiszter

Budapest, 2022. szeptember „M”

XLII. A KÖLTSÉGVETÉS KÖZVETLEN BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI

1. CÍM: VÁLLALKOZÁSOK KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEI

1/1. ALCÍM: TÁRSASÁGI ADÓ

A társasági adóból származó 2021. évi költségvetési bevétel 557 987,4 millió forint volt, ami az előirányzatnál 19 487,4 millió forinttal (3,6%-kal) magasabb, a módosított előirányzatot pedig 111 287,4 millió forinttal (24,9%-kal) haladta meg.

Az előirányzat tervezettnél alacsonyabb teljesülésének háttérében több tényező együttes hatása állt. A koronavírus-járvány adóelőlegekre, a 2020. évi elszámolásra gyakorolt negatív gazdasági hatása, valamint a jogszabályi változások (pl. fejlesztési tartalék 10 milliárd forintos korlátjának eltörlése) bevételekre gyakorolt negatív hatását ellensúlyozta, hogy az évközi makrogazdasági mutatók a vártnál jóval kedvezőbben alakultak, illetve az éves bevallási adatok alapján a tényleges kötelezettség is magasabb lett.

A társasági adó esetében meghatározásra került az eredetnél jóval alacsonyabb módosított előirányzat, mivel ekkor a koronavírus-járvány erőteljes negatív hatásai érvényesítésre kerültek. A tényleges bevétel azonban ezt nagymértékben meghaladta, az éves bevallási adatok és az évközi makrogazdasági hatások a módosított előirányzat tervezésekor ugyanis a várthoz képest kedvezőbben alakultak.

1/3. ALCÍM: HITELINTÉZETI JÁRADÉK

A hitelintézeti járadékból a 2021. évre a költségvetés nem irányzott elő bevételt, mivel az adónem megszűnt. Az adónemből a 2021. évben 2,1 millió forint bevétel folyt be, mely utólagos elszámolásokhoz köthető.

1/4. ALCÍM: PÉNZÜGYI SZERVEZETEK KÜLÖNADÓJA

A 2021. évi költségvetés ezen adónemben 61 400,0 millió forint bevételi előirányzatot tartalmazott. A 2021. évi teljesülés 61 372,1 millió forint volt, amely 27,9 millió forinttal maradt el az előirányzattól.

Az előirányzat elmaradása a jogutódlással megszűnő, vagy összeolvadó szervezetek után érvényesített adócsökkentés miatt következett be, melyet a forgalmazók és befektetési alapok magasabb előlegkötelezettsége sem tudott ellensúlyozni.

1/5. ALCÍM: CÉGAUTÓADÓ

A 2021. évben cégautóadó címén a központi költségvetésnek 39 368,0 millió forint bevétele származott. A nettó adóbevétel az éves előirányzatot (37 500,0 millió forint) 1868,0 millió forinttal (5,0%-kal) haladta meg. A tervezettnél magasabb teljesülés a magasabb bázisévi bevételnek, valamint a cégautó-állomány tervezettnél magasabb növekedési ütemének köszönhető.

A bázisévhez viszonyítva a bevétel 1588,8 millió forinttal (4,2%-kal) növekedett, aminek háttérében a növekvő cégautó-állomány áll.

1/7. ALCÍM: BÁNYAJÁRADÉK

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: bányatörvény) alapján a kitermelt ásványi nyersanyag és geotermikus energia után az államot részesedés, bányajáradék illeti meg. A bányajáradék összegét a kitermelt ásványi nyersanyag, illetve geotermikus energia hőmennyisége, az egyes nyersanyagokhoz és energiához tartozó fajlagos érték, valamint a járadék százalékos mértéke határozza meg. A bányatörvény módosítása nyomán az áttérés a

kőolaj alapú bányajáradék-számításról a földgázár-indexált bányajáradék-számításra 2021. március 28-tól történt meg.

A 2021. évben a bányajáradék-bevétel összesen 60 221,7 millió forint volt, ami a 44 000,0 millió forintos eredeti előirányzatnál 26,9%-kal magasabb szinten teljesült. A bányajáradék-bevétel mértékére hatással volt a makroparaméter-, volumen- és jogszabályváltozás, köztük a Brent kőolajár, a TTF gázár növekedése, a gazdaság újraindítása érdekében fizetendő kiegészítő bányajáradékról szóló 404/2021. (VII. 8.) Korm. rendelet alapján fizetendő kiegészítő bányajáradék és a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény eltérő alkalmazásáról szóló 405/2021. (VII. 8.) Korm. rendelet alapján bevezetett kitermelési kötelezettség.

1/8. ALCÍM: JÁTÉKADÓ

A játékadóból a központi költségvetés a 2021. évben 34 600,0 millió forintot irányzott elő. A tényleges 2021. évi adóbevétele 28 532,5 millió forint volt, amely az előirányzathoz képest 6067,5 millió forintos (17,5%-os) elmaradást mutat. Az alacsonyabb teljesülés oka a korábbi időszakhoz kapcsolódó elszámolás, melyet az adókedvezmények vártnál alacsonyabb teljesülése és a vártnál magasabb adókötelezettség pozitív hatásai sem tudtak ellensúlyozni.

1/9. ALCÍM: ÖKOADÓ

Az ökoadó soron csak a környezetterhelési díj bevétele szerepel a 2021. évben. A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény alapján az a környezethasználó, aki az engedélyhez kötött környezethasználata során a környezet terhelésével járó anyagot bocsát ki, környezetterhelési díjat (talajterhelési díj, vízterhelési díj, levegőterhelési díj) köteles fizetni. A környezethasználókat a szennyező anyagok kibocsátásának csökkentésére ösztönzik a szigorodó uniós határértékek, valamint a környezetvédelmi beruházások után igénybe vehető díjkedvezmény. Az előirányzatot érintően a 2021. évben 5175,4 millió forint befizetés történt, amely mindössze 0,5%-kal marad el az 5200,0 millió forint törvényi előirányzattól.

1/10. ALCÍM: EGYÉB BEFIZETÉSEK

Az egyéb befizetések jogcímen nettó 11 614,1 millió forint összeg keletkezett, mely 22,6%-kal alacsonyabban teljesült az előirányzatnál (15 000,0 millió forint). A gazdálkodó szervezetek egyéb befizetései sor az állami adóhatóság által beszedett bírságokat, pótlékokat tartalmazza. Az egyéb befizetéseken belül a bírság- és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetések jelentik a legjelentősebb tételt, ez 8432,7 millió forintot tett ki 2021-ben.

1/11. ALCÍM: ENERGIAELLÁTÓK JÖVEDELEMADÓJA

Az energiaellátók jövedelemadójából a költségvetési törvény 60 600,0 millió forint bevételt irányzott elő. A 2021. évi bevétel 77 276,2 millió forint volt, amely az előirányzatot 16 676,2 millió forinttal (27,5%-kal) haladta meg. A jelentős többlet több pozitív tényező együttes hatásához köthető, amit a negatív bázishatás csak kis mértékben ellensúlyozott. A pozitív tényezők a vártnál magasabb elszámolásokhoz kapcsolódó befizetések, az éves bevallás alapján magasabb kötelezettség és előlegek voltak, továbbá, hogy a makrogazdasági mutatók a vártnál jóval kedvezőbben alakultak.

1/12. ALCÍM: REHABILITÁCIÓS HOZZÁJÁRULÁS

A 2021. évi költségvetés a rehabilitációs hozzájárulás bevételeinek előirányzatát 116 200,0 millió forintban állapította meg, a módosított előirányzat 103 600,0 millió forint volt. Az adónemből a költségvetésnek 2021-ben 113 319,5 millió forint bevétele származott, amely 2880,5 millió forinttal (2,5%-kal) kevesebb az előirányzatnál, a módosított előirányzatnál pedig 9719,5 millió forinttal (9,4%-kal) magasabb. Az eredeti előirányzatnál

alacsonyabb teljesülést a koronavírus-járvány okozta gazdasági visszaesés magyarázza, azonban a kilábalás a módosításkor a vártnál kedvezőbb ütemben történt.

1/14. ALCÍM: KISADÓZÓK TÉTELES ADÓJA

A kisadózó vállalkozások tételes adója (kata) címén a 2021. évi költségvetési előirányzat 237 400,0 millió forintban került megállapításra. 2021-ben a kata-ból a központi költségvetésnek 195 807,5 millió forint bevétele származott, ami 41 592,5 millió forinttal (17,5%-kal) maradt el az előirányzott összegtől. Az előirányzathoz viszonyított eltérés az ágazatok számára nyújtott adómentességnek, valamint a kifizetőt terhelő 40%-os adó elmaradásának köszönhető. A bázisévhez viszonyítva 37 608,9 millió forinttal (23,8%-kal) növekedett az adónemből származó bevétel. A bázisévi teljesüléshez mért növekedést az adózói létszám növekedése, valamint a kifizetőt terhelő 40%-os adó bevezetése magyarázza.

1/15. ALCÍM: KISVÁLLALATI ADÓ

A kisvállalati adó címén a 2021. évi költségvetési előirányzat 97 400,0 millió forintban került megállapításra. A kisvállalati adóból származó 2021. évi költségvetési bevétel 111 232,5 millió forint volt, ami az előirányzatnál 13 832,5 millió forinttal (14,2%-kal) magasabb. Az előirányzatot meghaladó bevételek teljesülésének oka az adónem belépési és megszűnési korlátainak a bővítése, melynek következtében az adóalanyi kör a vártnál nagyobb mértékben bővült, illetve a kedvező makrogazdasági környezet miatti bekövetkező adóalap-növekedés. Ezek együttes hatását a válság által legnagyobb mértékben érintett ágazatok számára nyújtott adóalap mentesség kis mértékben csökkentette.

1/16. ALCÍM: KÖZMŰADÓ

A 2021. évi költségvetés közműadóból 53 400,0 millió forint bevételt irányzott elő. A 2021. évi adóbevétel 54 126,5 millió forint volt, ami az előirányzatnál 726,5 millió forinttal (1,4%-kal) magasabb. Az előirányzatnál magasabb bevételnek az oka, hogy az előlegkötelezettségek egy része áthúzódott a 2021. évre.

1/18. ALCÍM: REKLÁMADÓ

A reklámadóból a 2021. évre a költségvetés nem irányzott elő bevételt, mivel az adónem 2022. év végéig fel van függesztve. Az adónemből a 2021. évben 9178,0 millió forint bevétel folyt be, mely korábbi évekre vonatkozó kötelezettségek rendezéséhez, illetve további utólagos elszámolásokhoz köthető.

2. CÍM: FOGYASZTÁSHOZ KAPCSOLT ADÓK

2/1. ALCÍM: ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ

A 2021. évben általános forgalmi adó címén 5 397 233,4 millió forint pénzforgalmi bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely az éves előirányzatot (5 015 008,0 millió forint) 382 225,4 millió forinttal (7,6%-kal), a módosított előirányzatot (5 035 508,0 millió forint) pedig 361 725,4 millió forinttal (7,2%-kal) haladta meg. A nettó áfa egyenleg 9 190 418,0 millió forint bruttó befizetés (melyből 623 194,0 millió forintot tett ki az import és a dohánytermékek számlákra teljesített befizetés) és a 3 793 184,6 millió forintot kitevő kiutalások eredőjeként adódott. A bevételek növekedése elsősorban a makrogazdasági paraméterek, a fogyasztási volumen vártnál kedvezőbb alakulásának köszönhető. A bevételek alakulását befolyásolta továbbá az elvitelre történő étel- és italforgalomra vonatkozó – a koronavírus-járvány hatásait enyhítendő – áfa csökkentés, valamint az online számlaadat-szolgáltatás teljesskörűvé válásának köszönhető fehéredési hatás.

A költségvetés áfabevételei három számlán jelennek meg. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) által vezetett önadózói Általános forgalmi adó számla 4 776 935,4 millió forint egyenleggel zárt 2021-ben (beszedett és kiutalt áfa egyenlege). A NAV által nyilvántartott kivetési importtermék általános forgalmi adó számlája (mely az importon belül a kivetési kör utáni befizetéseket tartalmazza) 423 428,7 millió forintos, míg a szintén kivetési Dohánygyártmány áfa számla 196 869,3 millió forintos egyenleget mutatott.

A bázisévhez képest a költségvetés nettó pénzforgalmi áfabevétele 728 193,6 millió forint (15,6%-os) növekedést mutat. A nettó bevételek növekménye a bruttó befizetések 1 269 900,0 millió forintos (16,0%-os) és a kiutalások 541 706,4 millió forintos (16,7%-os) növekedésének egyenlegeként adódott. Az áfabevételeken belül az import és dohány áfa befizetés 69 158,0 millió forinttal (12,5%-kal) nőtt, mely az import áfa bevétel 47 399,5 millió forintos (12,5%-os), illetve a dohánytermékek után beszedett áfabevétel 21 758,6 millió forintos (12,4%-os) emelkedéséből adódott.

A 2021. évre vonatkozóan beadott áfabevallások szerint a belföldi értékesítések adóalapja 17,3%-kal, a beszerzések adóalapja 19,9%-kal haladta meg a bázisidőszaki értéket. A befizetendő adó 18,3%-kal, míg a visszaigényelhető adó 22,4%-kal nőtt.

2/2. ALCÍM: JÖVEDÉKI ADÓ

A 2021. évben jövedéki adó címén a költségvetésnek 1 243 381,3 millió forint pénzforgalmi bevétele származott, mely az éves előirányzattól (1 263 100,0 millió forint) 19 718,7 millió forinttal (1,6%-kal), a módosított előirányzattól (1 248 600,0 millió forint) 5218,7 millió forinttal (0,4%-kal) maradt el.

A bevételek legnagyobb hányadát – 57,5%-át – továbbra is az üzemanyagok utáni befizetések tették ki, ezen túlmenően a bevételek 33,2%-a a dohánytermékek után, 7,7%-a a szeszesitalok és egyéb termékek után, 1,6%-a pedig a villamos energia, földgáz, szén energiatermékek után folyt be. Ez a bázisévhez képest 0,3 százalékpontos átrendeződést jelent a dohánytermékek felől az energiatermékek, valamint a szeszesitalok és egyéb termékek irányába. A jövedéki adóbevétel az előző év értékénél (1 196 048,3 millió forint) 47 333,0 millió forinttal (4,0%-kal) volt magasabb, mely a forgalomváltozások, a dohánytermékek és az üzemanyagok adómérték változásainak, és egyéb piaci trendek együttes hatásának volt betudható.

A főbb termékcsoporthoz utáni pénzforgalmi bevételek az alábbiak szerint alakultak:

Az üzemanyagok esetében az adóbevétel 715 466,3 millió forintot tett ki, mely 27 554,8 millió forinttal (4,0%-kal) magasabb az előző évi értéknél (687 911,5 millió forint). A növekedés a befizetések 33 614,9 millió forintos (4,6%-os) emelkedésének és a kiutalások 6060,1 millió forintos (16,1%-os) növekedésének együttes hatásaként adódott. A bevételek 33,4%-át a benzin, 66,4%-át a gázolaj utáni befizetések adták, mely a bázisévhez képest 0,3 százalékpontos átrendeződést jelent a gázolajtól a benzin és egyéb üzemanyagok javára. A bázisév első két negyedében valamint a tárgyév utolsó három negyedében az alacsonyabb, míg 2020. július 1-től 2021. március 31-ig a magasabb adómértékek voltak érvényben. A befizetések növekedése a gázolaj és a benzin forgalom növekedésének köszönhető. A mezőgazdasági visszatérítések esetén 1424,7 millió forinttal, a közlekedéshez köthető visszatérítések esetén 197,9 millió forinttal, míg kereskedelmi gázolaj jogcímen 3674,6 millió forinttal nőtt a visszatérített jövedéki adó összege a bázishoz képest. Az előző évhez viszonyítva a 2021. évben a gázolaj szabadforgalma 7,7%-kal, a benziné 6,8%-kal nőtt. A 2021. évben a benzin esetében az üzemanyagár a bázisévi szintet átlagosan 23,6%-kal, míg a gázolaj esetén az üzemanyagár a bázis évi szintet átlagosan 20,7%-kal haladta meg.

A szeszesitalok és egyéb termékek jövedéki adóbevétele 95 419,7 millió forintot tett ki, amely 5 245,9 millió forinttal (5,8%-kal) magasabb a bázisnál (90 173,8 millió forint). Ez a forgalom magasabb alakulásának tudható be.

A dohánytermékek jövedéki adóbevétele 412 471,7 millió forint volt, amely az előző évi értékhez (400 177,0 millió forint) képest 12 294,7 millió forinttal (3,1%-kal) magasabb. A bevételek alakulását a cigaretta és a fogyasztási dohány adómértékének több lépcsőben történt emelésére adott piaci reakciók, a piaci szerkezet változása és a szabadforgalom bázis évhez mért alakulása befolyásolta. A 2021. évben a szabadforgalomba helyezések volumene a cigaretta esetén 23,3%-kal, a fogyasztási dohány esetén pedig 13,4%-kal csökkent.

A villamos energia, földgáz, szén energiatermékek jövedéki adójából 19 821,7 millió forint bevétele származott a költségvetésnek, amely az előző évi értékhez (17 444,9 millió forint) képest 2 376,8 millió forinttal (13,6%-kal) magasabb. A nettó bevétel 27 862,7 millió forint befizetés és 8041,1 millió forintot kitevő visszautalás eredőjeként adódott.

2/3. ALCÍM: REGISZTRÁCIÓS ADÓ

A regisztrációs adóból a központi költségvetésnek 2021-ben 16 970,2 millió forint bevétele származott. A nettó adóbevétel az éves előirányzattól (20 000,0 millió forint) 3029,8 millió forinttal (15,1%-kal) maradt el. A vártnál alacsonyabb teljesülés háttérében a koronavírus-járvány következtében kialakult chiphány miatti autógyártás-visszaesés miatti alacsonyabb gépjármű-behozatal áll.

Az adóbevétel a bázisévi értéktől (19 522,8 millió forint) 2552,6 millió forinttal (13,1%-kal) maradt el.

Az év során 254 600 darab személygépjárművet vontak regisztrációs adóigazgatási eljárás alá, ez 3,5%-kal elmaradt a bázisértéktől. Ezen belül az új személygépjárművek mintegy 122 700 darabot, a használtak pedig 131 800 darabot tettek ki. Az előbbi 8,3%-os csökkenést, míg az utóbbi 1,5%-os növekedést jelent a bázishoz képest. A behozott gépjárműállomány csökkenésének hatására a költségvetés bevétele elmaradt a bázisévi értéktől. A regisztrációs adóeljárás alá vont személygépjárművek után kivetett adón belül az új gépjárművek utáni bevételek aránya 59,9%-ot, a használtak utáni 40,1%-ot ért el, mely mintegy 0,6 százalékpontos átrendeződést jelent az új autók javára. Az új és a használt autók esetében is csökkent az egy autóra jutó regisztrációs adó összege.

A motorkerékpárok után több mint 846,0 millió forint nettó regisztrációs adó került befizetésre, mely a volumenek 5,5%-os csökkenése mellett mintegy 2,2 millió forinttal (0,3%-kal) haladta meg a bázist.

2/4. ALCÍM: TÁVKÖZLÉSI ADÓ

A 2021. évben 58 737,1 millió forint távközlési adó folyt be a költségvetésbe, mely az éves előirányzatot (53 000,0 millió forint) 5737,1 millió forinttal (10,8%-kal) haladta meg. A vártnál magasabb teljesülés háttérében a bázisévi bevétel nagyobb mértéke, valamint a járványhelyzet hatására megnövekedett forgalom miatti nagyobb adóalap-bővülés áll. A bázisévhez viszonyítva a költségvetés bevétele 2023,5 millió forinttal (3,6%-kal) nőtt.

2/5. ALCÍM: PÉNZÜGYI TRANZAKCIÓS ILLETÉK

A 2021. évben pénzügyi tranzakciós illeték címén 233 066,0 millió forint bevétele származott a költségvetésnek. A bevétel a költségvetési előirányzatot (218 800,0 millió forint) 14 266,0 millió forinttal (6,5%-kal) haladta meg. Az előirányzat vártnál magasabb teljesülésének oka a piaci szektor magasabb kötelezettsége (a Magyar Államkincstár kötelezettsége kis mértékben szintén magasabban teljesült). A 2021. évi bevétel a 2020. évi

bevételhez (217 761,0 millió forint) viszonyítva 15 305,0 millió forintos (7,0%-os) növekedést mutat. A bázisévhez mért magasabb teljesülés háttérben piaci szektor magasabb kötelezettsége áll. A költségvetés bevételeinek 0,3%-a a Magyar Államkincstárhoz, míg 99,7%-a az adófizetésre kötelezett piaci szereplőkhöz köthető.

2/6. ALCÍM: BIZTOSÍTÁSI ADÓ

A biztosítási adóból a központi költségvetésnek 2021-ben 104 250,1 millió forint bevétele származott. Az adóbevétel a 2021. évi előirányzattól (105 900,0 millió forint) 1649,9 millió forinttal (1,6%-kal) maradt el. A bázisévhez viszonyítva a költségvetés bevétele 5700,2 millió forinttal (5,8%-kal) emelkedett.

2/7. ALCÍM: TURIZMUSFEJLESZTÉSI HOZZÁJÁRULÁS

2021-ben turizmusfejlesztési hozzájárulásból 368,6 millió forint bevétele származott a költségvetésnek, mely az éves eredeti előirányzattól (29 600,0 millió forint) 29 231,4 millió forinttal, a módosított előirányzattól (7600,0 millió forint) 7231,4 millió forinttal maradt el. Az alacsonyabb teljesülés oka, hogy a koronavírus-járvány hatásának enyhítése érdekében a hozzájárulást 2021-ben nem kellett megfizetni.

3. CÍM: LAKOSSÁG KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEI

3/1. ALCÍM: SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ

A 2021. évre vonatkozó költségvetés 2 683 500,0 millió forint személyijövedelemadó-bevételt tartalmazott. A személyi jövedelemadóból ténylegesen befolyt költségvetési bevétel 2 888 586,1 millió forint volt, mely 3 060 539,4 millió forint bruttó befizetés és 172 007,3 millió forint kiutalás egyenlegeként adódott. A 2021. évi bevételek az előirányzathoz képest 205 086,1 millió forintos (7,6%) növekedést mutattak. A módosított előirányzat 2 717 800,0 millió forintban lett meghatározva, melyhez képest a bevételek 170 786,1 millió forinttal (6,3%-kal) magasabban alakultak. Az előirányzatnál magasabb teljesülés a következő tényezők eredőjeként adódott: a 2020-as várakozásoknál kedvezőbb foglalkoztatási- és bérdinamika, valamint a koronavírus-járvány miatti alacsonyabb tervezési bázis. A koronavírus-járvány okozta gazdasági sokk után a munkapiac a vártnál hamarabb és dinamikusabb bértömeg mellett állt helyre. A 2021. évben realizált személyi jövedelemadó-bevétel 360 843,8 millió forinttal, 14,3%-kal volt több a 2020. évi bevételnél.

3/2. ALCÍM: EGYÉB LAKOSSÁGI ADÓK

A 2021. évben a költségvetésnek egyéb lakossági adók jogcímen nettó 3178,7 millió forint bevétele származott, mely az éves előirányzattól (7900,0 millió forint) 4721,3 millió forinttal maradt el. A fenti összegből 3043,5 millió forintot tett ki a bérfőzési szeszadó; a lakossági vámbefizetések, a szabálysértési bírságok összege, illetve a NAV értékesítési bevételi számlára érkezett összeg 135,2 millió forint volt. Az elmaradást a 2021-től – egy bizonyos mennyiségig – adómentessé váló magán- és bérfőzdei pálinkafőzés indokolja.

3/4. ALCÍM: LAKOSSÁGI ILLETÉKEK

Az illetékbecfizetésekből a központi költségvetésnek 2021-ben 224 035,5 millió forint bevétele származott, amely az előirányzathoz (218 700,0 millió forint) viszonyítva 5335,5 millió forinttal (2,4%-kal) magasabb teljesülést mutat. A módosított előirányzat (194 100,0 millió forint) volt. Az előirányzat csökkentését a 2021. évtől bevezetett, családi otthonteremtési kedvezményrel vásárolt lakások illetékmentessége, az elsőfokú eljárások illetékmentessé válása és a járványhoz kapcsolódóan prognosztizált általánosan kevesebb ügyletkötés feltételezése magyarázta, azonban az ingatlanpiac helyzete a várakozásokkal ellentétben

illetékbevételei szempontból kedvezőbben alakult. Az előirányzathoz képest magasabb teljesülés nagyrészt a visszerhes ingatlanátruházási illeték vártnál magasabb teljesülése magyarázza. A visszerhes gépjárműátruházási illeték a vártnál alacsonyabb összegben teljesült. Az öröklési illeték vártnál és korábbi évhez képest is alacsonyabban alakult. Az ajándékozási illetékből származó bevétel a vártnál kedvezőbben alakult.

Az illetékbevételek 2020-hoz képest 16 853,3 millió forinttal (8,1%-kal) növekedtek, főként a visszerhes ingatlanátruházási illetékbevételek növekedésnek köszönhetően.

3/7. ALCÍM: HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT UTÁNI REGISZTRÁCIÓS DÍJ

A 2021. évre vonatkozó költségvetési előirányzata nem volt. A háztartási alkalmazott utáni regisztrációs díjjal összefüggésben a központi költségvetésnek 2021-ban 18,8 millió forint bevétele keletkezett.

4. CÍM: EGYÉB KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK

4/1. ALCÍM: VEGYES BEVÉTELEK

A vegyes bevételek 2021-ben összesen 99 838,0 millió forintot tettek ki, amely több, mint ötszöröse volt a tervezettnél (az előirányzat 536,1%-a).

Egyéb vegyes bevételek címén 94 950,5 millió forint folyt be a költségvetésbe 2021-ben. Ezen belül a legjelentősebb – eredetileg nem tervezett – tételt a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartalékából korábban vakcina beszerzésre biztosított 52 820,5 millió forintos támogatás uniós pénzből történt visszatérítése (REACT-EU támogatás) jelentette, mely itt került elszámolásra. Itt jelent meg az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban - pótelőirányzat ellensúlyozása címen - elszámolt 20 000,0 millió forint. A korábban teljesített kiadások visszatérülésével kapcsolatban összesen 14 895,0 millió forint bevétele származott a költségvetésnek, mely meghaladta a tervezettet. Ebből kiemelendő a jogosulatlanul igénybevett lakásépítési támogatások és kedvezmények behajtásából, visszafizetéséből származó 12 547,1 millió forint.

A bevételek közül megemlítené az önkormányzati adósságkonszolidációval kapcsolatban – a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló törvény 68. §-ának (5) bekezdése alapján – a települési önkormányzatok által a hiteltörlesztések fedezetére elhelyezett betétek, biztosítékok összegének befizetéséből származó 0,4 millió forint. A felszámolók 2,3 millió forintot fizettek vissza a korábban átutalt összegekből. A különféle díjakból, bírságokból, késedelmi kamatokból 3279,2 millió forintos bevétel származott. Az állami kezességek vállalásához kapcsolódóan 2021-ben 3953,1 millió forint összegű kezességvállalási díj folyt be a központi költségvetésbe, melynek legnagyobb része – 2026,4 millió forint – a 2019. július 1-jétől elindult családvédelmi akcióterv részét képező babaváró támogatásokhoz kapcsolódik.

A korábban lehívott egyedi és jogszabályi kezességekből, valamint viszontgaranciákból keletkező állami követelések érvényesítéséből 2021-ben együttesen 4585,4 millió forint bevételt (az előirányzat 183,4%-a) számolhatott el a központi költségvetés. E bevételek meghatározó tételei a Garantiqa Hitelgarancia Zrt., a Mehib Zrt. és az Agrár-vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány által behajtott összegek visszatérülései, illetve az állami adóhatóság által más jogszabályi kezességek beváltásából eredő követelések adók módjára behajtott összegei.

Ár- és belvízvédelmi rendszeres befizetés címén 3,6 millió forint bevételt tervezett a költségvetés a 2021. évre, a teljesülés végül ennél kevesebb, 2,7 millió forint lett (az előirányzat 75,0%-a).

A hulladék szükségellátás során befolyt befizetés címen 299,4 millió forint – eredetileg nem várt – bevétel képződött. 2018. október 31-től kezdődően 2020. október 31-ig az Észak-Kelet-Pest és Nógrád megye régióban a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásból eredő feladatokat az erre hatósági engedéllyel eredetileg kijelölt Zöld Híd Nkft. helyett az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF) látta el. Az ellátott közszolgáltatás során befizetett lakossági díjak egy része a költségvetés központi bevételeként jelent meg ezen a soron.

4/2. ALCÍM: KÖZPONTOSÍTOTT BEVÉTELEK

A központosított bevételek címen 2021-ben 488 111,8 millió forint teljesült, ami az eredeti törvényi előirányzat (468 500,0 millió forint) 104,2 %-ának felelt meg.

A bírságbevételek együttesen 46 392,5 millió forintot tettek ki, ami az előirányzatot (40 000,0 millió forint) 6392,5 millió forinttal haladták meg. Ezen belül is kiemelendő a szabálysértési és egyéb bírságbevételeknek, az objektív felelősségből származó közigazgatási bírságbevételeknek, a bíróságok bírságbevételeinek és az NFM közúti bírságbevételeinek teljesülése.

A környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény célja, hogy ösztönzőleg hasson a szennyezőanyag kibocsátásának csökkentésére, elősegítse a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodást, illetve a hazai és nemzetközi előírásokon alapuló hulladékgazdálkodási célkitűzések megvalósulását. A 2021. évben 85 814,5 millió forint termékdíj bevétel folyt be, ami mindössze 0,2%-kal alacsonyabb a 86 000,0 millió forint 2021. évi törvényi előirányzatnál.

Az egyéb központosított bevételek összességében a tervezett 24 900,0 millió forintnál kismértékben alacsonyabban, 22 360,6 millió forintban (az előirányzat 89,8%-ában) teljesültek.

Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény és a végrehajtását szolgáló alacsonyabb rendű jogszabályok értelmében az útdíj-bevételek nettó összegét az e fejezet megtett úttal arányos útdíj előirányzata tartalmazza, míg a befizetések áfa-tartalma az áfa-szabályok szerint kerül kezelésre, befizetésre. A 2021. évi költségvetés tervezése során a megtett úttal arányos (UD) díjrendszertől várható bevételek az előirányzatban 225 000,0 millió forint összegben kerültek meghatározásra. Az UD esetében a 2021. évben a 247 646,4 millió forint befizetés teljesült, amely 10,1%-kal haladta meg az eredeti előirányzatot. A többletbevételt a "természetes" forgalombővülés, valamint a KSH fogyasztói árindexe alapján történő díjemelés hatása okozta.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény alapján a hulladéklerakó üzemeltetője, illetve az ártalmatlanítási művelet végzője a hulladéklerakóban elhelyezett hulladék mennyisége és fajtája alapján a hulladék hulladéklerakótól történő eltérítése, valamint az Európai Unió által meghatározott hasznosítási arányok teljesítése érdekében hulladéklerakási járulékot köteles fizetni. A 2021. évben befolyt járulékbefizetés 15 574,1 millió forint volt, mely a 18 164,4 millió forint módosított törvényi előirányzathoz mérten 14,3%-os elmaradást mutat. A hulladéklerakási járulék általános mértéke a korábbi évekkel megegyezően a 2021. évben is 6000 forint/tonna volt, így az előirányzat teljesülése a lerakott hulladék alacsonyabb mennyiségének tudható be.

Az időalapú útdíj államháztartási elszámolására vonatkozó szabályok alapján a bevétel nettó összegét az ezen fejezet időalapú útdíj bevételi előirányzata tartalmazza, míg a befizetések áfa-tartalma az áfa-szabályok szerint kerül kezelésre, befizetésre. A 2021. évi költségvetés tervezése során az időalapú díjrendszertől (HD) várható bevételek az előirányzatban 71 000,0 millió forint összegben kerültek meghatározásra. 2021-ben az éves bevétel 70 323,7 millió forintban teljesült, ami 1,0%-kal volt alacsonyabb az eredeti előirányzatnál.

5. CÍM: KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEK

5/1. ALCÍM: KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK

A központi költségvetési szervektől származó befizetések 2021-ben összesen 26 469,8 millió forint összeget tettek ki. Ebből az egyes intézmények részére – a költségvetési törvényben – előírt befizetési kötelezettségek teljesítése 26 385,3 millió forint, az egyéb befizetések jogcímen 84,5 millió forint realizálódott.

5/2. ALCÍM: ÖNKORMÁNYZATOK BEFIZETÉSEI

A helyi önkormányzatok a 2021. évben összesen 13 801,1 millió forint befizetést teljesítettek. E befizetések a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az Állami Számvevőszék ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeiből álltak 13 203,4 millió forint értékben, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatából 597,7 millió forint értékben.

5/4. ALCÍM: NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAP BEFIZETÉSE

Az alapok közül a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap 21 177,8 millió forintos befizetést teljesített a tudás-intenzív, nagy hozzáadott értéket teremtő és nemzetgazdasági növekedést ösztönző kutatásfejlesztési tevékenységek finanszírozásának elősegítése érdekében.

5/5. ALCÍM: ÖNKORMÁNYZATI SZOLIDARITÁSI HOZZÁJÁRULÁS

A szolidaritási hozzájárulásra kötelezett 628 önkormányzat a 2021. évben eleget tett ez irányú kötelezettségének, így a számukra megállapított 155 044,8 millió forint befizetés maradéktalanul teljesült.

6. CÍM: UNIÓS PROGRAMOK BEVÉTELEI

A 2021-ben – a 2020. évhez hasonlóan – az Európai Bizottságtól (a továbbiakban: Bizottság) érkező bevételek központosítva, a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezet 6. címe alatt kerülnek bemutatásra.

6/1. ALCÍM: KOHÉZIÓS OPERATÍV PROGRAMOK

A 2021. évi eredeti előirányzata 852 881,6 millió forint volt, melyet év közben a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény módosításáról szóló 2021. évi XLIV. törvény 1 381 906,2 millió forintra módosított. A tényleges bevétel 1 195 718,5 millió forinttal realizálódott.

A módosítás oka az Európai Bizottság koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásait ellensúlyozni igyekvő kezdeményezéseiben keresendő. A 2021/2022-es számviteli évben, az előző számviteli évhez hasonlóan, a kohéziós programoknál a tagállamoknak lehetőségük volt az uniós elszámolások benyújtásakor – a szokásos 85%-os társfinanszírozás helyett – 100%-ot lehívni a Bizottságtól. Ez a lehetőség 2021. évben 138 978,5 millió forint többletbevételt eredményezett. További engedmény volt, hogy a tagállamok a szokásostól eltérő, de a koronavírus-járvány negatív hatásait ellentételező támogatási jogcímekeket hirdessenek meg, így segítve a gazdaságot, és gyorsítva fel az uniós forrásfelhasználást.

A módosított előirányzattól való elmaradás egyik oka, hogy a tagállami szinten 2021. év decemberében kiküldött időközi kifizetési igénylések egy részét a Bizottság csak 2022. évben teljesítette. A másik lényeges ok, hogy a kedvezményezettek a kapott uniós támogatásokkal lassabban számoltak el a vártnál.

A Kohéziós Operatív Programok bevételeit a Bizottság által a tárgyévben megtérített összegek adják. A tervezés során az eddig kifizetett uniós támogatások elszámolható részére eső, valamint az N+3 szabályból adódóan lehívni szükséges összegek lettek számításba véve. Ez által figyelembevételre kerültek a számla alapú kifizetésekhez, az előlegek elszámolható részéhez és az előlegekkel való elszámolásokhoz rendelhető bevételek, illetve az Európai Bizottságtól érkező éves előlegek egyaránt. 2021 végéig, a bizottsági átutalások alapján számolt forrásfelhasználás elérte a 71,4%-ot. A bizottsági utalásokból származó bevételek elsősorban a korábbi évek kifizetéseivel kapcsolódnak.

Fontos megjegyezni, hogy a Bizottság által utalt összeg nem egyezik meg a költségvetésbe beérkező bevétellel. Tipikusan ilyen eset az, amikor a bizottsági utalás év végén érkezik, és emiatt már csak a következő év elején jelenik meg a költségvetésben az uniós forrás.

6/10. ALCÍM: VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM (VP)

A 2021. évben az előirányzat tervezett bevétele 162 840,0 millió forint volt. A tényleges bevétel 209 513,8 millió forint lett, amely 46 673,8 millió forinttal haladta meg a tervezettet.

Az Európai Parlament és a Tanács 2020/2220 rendelete lehetővé tette az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) és az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból (EMGA) 2021-ben és 2022-ben nyújtandó támogatásokra vonatkozó egyes átmeneti rendelkezések foganatosítását. Így, az uniós jogalkotás késése miatt, az új Közös Agrárpolitika (továbbiakban: KAP) életbe lépését két átmeneti – a 2021. és a 2022. – év előzi meg. Az átmeneti évekre szóló szabályozás alapelve, hogy a 2014-2020-as szabályok és programok élnek tovább, de a kifizetések már az új uniós költségvetés terhére történnek. (A KAP új rendszere 2023. január 1-jével indul.)

Ezen túlmenően a Kormány 1003/2021. (I. 11.) számú határozatával döntött arról, hogy a 80%-os nemzeti kiegészítést már a 2021. és 2022. átmeneti években is biztosítja. Ezzel kivételes lehetőséget teremtett arra, hogy minden korábbinál jelentősebb program valósulhasson meg az agráriumban.

A Program első intézkedései 2015 végén kerültek meghirdetésre, 2021. december 31-ig pedig összesen 99 db felhívás jelent meg, melyek esetében mintegy 2 307 384,1 millió forint kötelezettségvállalás és 1 079 806,4 millió forint kifizetés történt, melyből 851 217,0 millió forintot a Bizottság megtérített.

Az évek közötti megbontás kialakításánál az agrártámogatások speciális uniós szabályaiból szükséges kiindulni, aminek értelmében a pénzügyi év tárgyév október 15-ével zárul (az új pedig október 16-ával indul), vagyis az ezen időpont utáni kifizetések térülései már a tárgyévet követő év bevételeit képezik. Ezért minden évben számolni kell előző évről áthúzódó, illetve következő évre áttolódó bevételekkel.

6/11. ALCÍM: MAGYAR HALGAZDÁLKODÁSI OP (MAHOP)

A 2021. évre tervezett bevétel 1371,6 millió forint volt, amely 200,1 millió forinttal túlteljesült, a tényleges bevétel 1571,7 millió forint volt.

2021. évben négy alkalommal került sor a Bizottság részére időközi kifizetési kérelem (költségnyilatkozat) feladására. Elmondható, hogy a MAHOP 2021. évben teljesítette az uniós forrásokkal történő N+3 elszámolási kötelezettségét, forrásvesztés nem történt.

2021. december 31. napjáig összesen 18 170,3 millió forint értékű támogatói okirat és támogatási szerződés került kiállításra, 225 db projekt tekintetében.

6/12. ALCÍM: EURÓPAI HÁLÓZATFINANSZÍROZÁSI ESZKÖZ (CEF) PROJEKTEK

A 2021. évi 80 844,9 millió forintos bevételi előirányzat 48 561,4 millió forint összegben teljesült.

A CEF keretében a 2021. december 31-ei kötelezettségvállalási állomány összege 637 930,7 millió forint volt, amely 32 db projekt egyedi támogatási szerződésének fedezetét biztosítja. Az egyedi támogatási szerződések keretében zömmel vasúti fejlesztések, kisebb mértékben közúti fejlesztések kerültek támogatásra ugyanakkor innovatív, horizontális politikák érvényesülését szolgáló projektek is megvalósulnak, mint például az intelligens közlekedési rendszerek, vagy folyami információs rendszerek fejlesztése.

A pandémia okozta leállás miatt az eredetileg tervezett kiadásoknál kevesebb kifizetés történt, amely a Bizottsággal való elszámolás összegeiben is megmutatkozik.

6/13. ALCÍM: EGYÉB PROGRAMOK

Az előirányzat tervezett bevétele 12 315,6 millió forint, a tényleges bevétel 9053,1 millió forint volt.

Ezen alcím alá több, az európai strukturális és beruházási alapokba (ESB) nem tartozó támogatás tartozik, bevételeik tervezése támogatási alaponként eltérő. Ezen jogcím alá tartoznak a Belügyi Alapok, az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok, valamint a Svájci-Magyar Együttműködési Program II. programjai. A tervezett bevételtől való elmaradás oka, hogy utóbbi két támogatási konstrukció programjai nem indultak el 2021-ben.

Belügyi Alapok:

A tervezett 2021. évi bevétel 5168,2 millió forint volt, a tény bevétel 9053,1 millió forintban realizálódott. A Belügyi Alapok magában foglalja a Belső Biztonsági Alapot (BBA), a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapot (MMIA), valamint a Belügyi Alapok technikai költségkeretét. Az előirányzat teljes bevétele ezen a támogatási jogcímen keletkezett.

Az uniós támogatás aránya 75%, amelyet 25%-os nemzeti társfinanszírozással kell kiegészíteni. Az unióval évente egyszer, a tárgyévot követő év februárjában történik meg az elszámolás. Így a bevételek tervezésekor az előző év kifizetéseire jutó bevétel és a tárgyidőszakra járó éves előleg összege került figyelembe vételre.

A Belső Biztonsági Alap a 2014-2020-as költségvetési ciklusban létrehozott új, komplex, átfogó instrumentum, amely lefedi a külső határok őrizetét és ehhez kapcsolódóan az uniós vízümpolitikát, a bűncselekmények és a terrorizmus megelőzését. Az Alapot két pénzügyi eszköz alkotja: a rendőrségi együttműködés, valamint a külső határok és vízümpolitikája.

A BBA keretében Magyarországnak 7 év alatt összesen eredetileg 64,4 millió euró lehívására van lehetősége a nemzeti programban meghatározott célokra. A Bizottság évközben is megemlítheti a hét évre szóló uniós kötelezettségvállalási keretet valamilyen új előírás bevezetésével összefüggésben, ilyen esetekben az emeléshez tartozó előleget is átutalja. Az ilyen évközi emelésekkel és az azokhoz kapcsolódó kifizetésekkel, bevételekkel a tervezés időpontjában még nem lehetett számolni.

A Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap célja, hogy hozzájáruljon a migrációs áramlások hatékony kezeléséhez, valamint javítsa az EU közös bevándorlási és menekültügyi politikájának megvalósítását és fejlesztését.

Az MMIA keretében a jelenleg elfogadott Nemzeti Program alapján 7 év alatt 31,7 millió euró értékű fejlesztés megvalósítására kerülhet sor.

EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2014-2021:

A tervezett 2021. évi bevétel 5360,5 millió forint volt, a támogatási jogcím 2021-ben nem indult el, így bevétel nem keletkezett.

Svájci-Magyar Együtműködési Program II.:

A tervezett 2021. évi bevétel 1786,9 millió forint volt, a támogatási jogcím 2021-ben nem indult el, így bevétel nem keletkezett.

A Svájci–Magyar Együtműködési Program hozzájárul a gazdasági növekedéshez, a munkahelyteremtéshez, a társadalmi és közbiztonság további javításához, a környezetvédelem, az egészségügy, valamint a kutatás-fejlesztés és innováció ösztönzéséhez.

6/18. ALCÍM: EGYÉB PROGRAMOK 2021-2027

Az előirányzat eredetileg tervezett bevétele 6020,1 millió forint, melyet évközben a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény módosításáról szóló 2021. évi XLIV. törvény 17 389,4 millió forintra emelt. Az előirányzatnak nem keletkezett bevétele.

Ezen alcím alá több, az európai strukturális és beruházási alapokba (ESB) nem tartozó támogatás tartozik, bevételeik tervezése támogatási alaponként eltérő. Ezen jogcím alá tartoznak a Belügyi Alapok, valamint a Brexit Alkalmazkodási Tartalék (BAR).

Az előirányzat-módosítás a Brexit Alkalmazkodási Tartalék jelentős összegű uniós előlegének várt folyósítása miatt történt. Azonban a hazai szabályozás teljes egészében nem készült el az év végéig, így a program bevételeként kalkulált összeg a költségvetésben csak 2022-ban jelenik meg.

Belügyi Alapok:

A jogcím tervezett bevétele 6020,1 millió forint volt, tényleges bevétele nem keletkezett.

A 2021-2027. évi programozási időszakban az Európai Bizottság változtat az uniós költségvetési fejezetek és ezzel az alapok struktúráján, az alábbiak létrehozását tervezi:

1. Belső Biztonsági Alap (BBA), célterülete: a rendőrségi együttműködés, a bűnmegelőzés és a bűnözés elleni küzdelem;
2. Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA);
3. Integrált Határigazgatási Alap, amelyet két elem alkot: egyrészt a határigazgatás és vízumeszköz (HAVE), másrészt a vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogatására szolgáló eszköz.

A Bizottság által kitűzött célok a 2014-2020. évi pénzügyi időszakhoz képest összességében nem változnak, azonban a BBA és HAVE tekintetében kiemelt jelentőséggel bír a nagy informatikai rendszerek fejlesztése, továbbá a hangsúly az eszközfejlesztések helyett a tapasztalatcserére és a szervek együttműködésére toródik (különös tekintettel a BBA-ra). Ugyanakkor kiemelendő, hogy nagyobb mértékű átfedés jelenik meg az alapok között, amely egyben biztosítja köztük a rugalmasabb átjárhatóságot.

Brexit Alkalmazkodási Tartalék (BAR):

A jogcímnek tervezett bevétele nem volt, az évközi törvénymódosítás 11 369,3 millió forinttal emelte meg az előirányzat összegét, mely a BAR előleget takarta, de végül 2021-ben bevétel nem keletkezett.

Az Európai Unió 2020 nyarán létrehozta a Brexit Kiigazítási Alapot (a továbbiakban Alap), az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépése következtében az előre nem látható és kedvezőtlen gazdasági folyamatok ellensúlyozására. Az Alapból kívánják finanszírozni többek között a halászzal és igazgatással kapcsolatban felmerült plusz költségeket (pl. adó, vám), az egészségügyi, növény-egészségügyi kiadásokat és egyéb költségeket. Az Alapból Magyarországnak jutó összeg 57,158 millió euró (21,7 milliárd forint), amelyet a 2020. február 1. és 2024. szeptember 30. között felmerült kiadásokra lehet felhasználni.

6/19. ALCÍM: HELYREÁLLÍTÁSI ÉS ELLENÁLLÓKÉPESSÉGI ESZKÖZ (RRF)

A jogcímnek tervezett bevétele nem volt, azonban az évközi törvénymódosítás során az előirányzat 326 000,0 millió forintra módosult. Tényleges bevétel nem keletkezett.

A koronavírus-világjárvány okozta közvetlen gazdasági és társadalmi károk helyreállításának elősegítése, a helyreállítás beindítása és a gazdaság újraindítása érdekében az Európai Unió létrehozta a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközt, amiből elsősorban strukturális reformokat és ezekhez kapcsolódó beruházásokat lehet támogatni. Magyarország és a Bizottság között a benyújtott Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervről szóló egyeztetések 2021. évben még nem zárultak le, ezért a prognosztizált bevétel sem érkezett meg a költségvetésbe.

6/20. ALCÍM: KOHÉZIÓS OPERATÍV PROGRAMOK 2021-2027

Az előirányzatnak tervezett bevétele nem volt, az évközi törvénymódosítás eredményeképpen a bevétel 38 031,5 millió forintra módosult. Tényleges bevétel nem keletkezett.

A tagállami kifizetések Unióval való elszámolásának feltétele a Partnerségi Megállapodás és az egyes operatív programok Bizottság általi jóváhagyása. A benyújtott Megállapodás és az operatív programok tartalmáról folyamatos egyeztetések zajlanak a Bizottsággal. A tárgyalások a 2021. évben még nem zárultak le, így a tervezett bevétel sem realizálódott.

7. CÍM: EGYÉB UNIÓS BEVÉTELEK

7/2. ALCÍM: VÁMBESZEDÉSI KÖLTSÉG MEGTÉRÍTÉSE

Az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről szóló 2014/335/EU, Euratom tanácsi határozat értelmében a tagállamok által beszedett vámok 80%-át az uniós költségvetésbe kell utalni, míg a 20%-át a tagállamok a beszedéssel járó költségek fedezeteként megtarthatják, és ez utóbbi jelenik meg a magyar költségvetésben ezen az alcímen. E jogszabály helyébe lépett a 2021. június elsejétől hatályos új tanácsi határozat (2020/2053/EU, Euratom), amely szerint a vámbevételek megoszlása az európai uniós és a hazai költségvetés között 75%-25%-os arányra módosult.

A központi költségvetésnek a 2021. évben 23 362,4 millió forint nemzeti vámbevétele keletkezett. A 2021. évi költségvetés ezen a címen 16 200,0 millió forintos előirányzatot tartalmazott, melynél a tényleges bevétel 7 162,4 millió forinttal (44,2%-kal) magasabb. A bevételek meghaladása egyrészt az uniós jogszabályok változása miatt következett be, ugyanis a 2021. június elsején hatályba lépő új, saját forrásokról szóló 2020/2053/EU Euratom tanácsi határozat szerint a korábbi 20% helyett a vámbevételek 25%-a marad beszedési költség címén a nemzeti költségvetésben. Emellett a vártnál magasabb importforgalom is növelte a bevételeket. A 2021. évi bevétel 7 500,9 millió forinttal, 47,3%-kal haladta meg a 2020. év 15 861,5 millió forintos bevételét.

Az éves nemzeti vámbevétel bázisalapú tervezésekor figyelembe vett mutatók az import változása, a teljes importforgalomhoz viszonyított harmadik országos importforgalom aránya, illetve a vámtétel átlagos mértéke voltak. Ezek mellett a tervezés számolt az ún. egységes

engedélyezés additív bevétel-módosító hatásával, azaz azzal a tényezővel, hogy az engedélyek kiadásával a nemzeti rész két tagállam között 50-50%-os arányban megosztásra kerülhet. Az egységes engedélyek után a költségvetésnek 29,2 millió forint bevétele keletkezett a más országokkal megosztott nemzeti vámbevételek alapján.

7/4. ALCÍM: UNIÓS TÁMOGATÁSOK UTÓLAGOS MEGTÉRÜLÉSE

Az előirányzatban kerülnek kimutatásra többek között az uniós programok, illetve projektek záró elszámolásai a Bizottság által visszatartott összegek megtérülései, továbbá az uniós programok elszámolhatósági időszakának lezárultát követően megérkező időközi elszámolások összegei is.

Az előirányzatnak tervezett bevétele nem volt. A beérkezett 48,1 millió forint egyéb technikai jellegű, nem az uniótól érkező bevétel, amely elsősorban a 1007/2016. (I. 18.) Korm. határozat végrehajtásához kapcsolódik.

24. CÍM: BABAVÁRÓ TÁMOGATÁSOK

A babaváró támogatásokra összesen nettó 71 837,4 millió forint került átutalásra, mely kismértékben meghaladta a tervezettet (az előirányzat 106,2%-a). A kiadások az alábbi három támogatási formát foglalták magukban:

2021-ben is folytatódott a 2019. július 1-jétől elindult családvédelmi akcióterv részét képező babaváró támogatások folyósításához kapcsolódóan a pénzügyintézetek részére fizetendő költségtérítés. A tárgyévben folyósított kölcsön után 0,8%-os, míg az előző év végén fennálló állomány után 0,3%-os állami költségtérítésben részesültek a bankok. Mindez a költségvetés számára ténylegesen 7617,6 millió forint kiadást eredményezett 2021-ben.

2021-ben is folytatódott a 2019. július 1-jétől elindult családvédelmi akcióterv részét képező babaváró támogatásokhoz kapcsolódóan – a jogszabályban előírt feltételek teljesülése esetén – a tartozások törlesztésének támogatása. Az első gyermek megszületésekor 3 évre felfüggesztik a törlesztést, a második gyermek után a tőke harmadának, a harmadik gyermek után pedig az egész tartozás összegének megfelelő támogatást kap az államtól a család, amelyet a hitel törlesztésére kell fordítani. Erre a célra végül nettó 13 537,2 millió forint került kifizetésre.

2021-ben is folytatódott a 2019. július 1-jétől elindult családvédelmi akcióterv részét képező babaváró támogatásokhoz kapcsolódó kamattámogatás. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a hitelt igénybevevő a felvett kölcsön után 0%-os kamatot fizet, az állam pedig a hitel kamatát megtéríti a banknak kamattámogatásként. Kamattámogatásra a szerződéskötéstől számított első 5 évben minden hitelfelvevő jogosult, így több mint 162 ezer fő részesülhetett benne 2021-ben, ami nettó 50 682,6 millió forint kiadással járt a költségvetés számára.

25. CÍM: DIÁKHITEL KONSTRUKCIÓK TÁMOGATÁSA

A diákhitel konstrukciók támogatására összesen 3993,5 millió forint került átutalásra, mely kismértékben meghaladta a tervezettet (az előirányzat 108,2%-a). A kiadások az alábbi támogatási formákat foglalták magukban:

A diákhitel tartozások csökkentésének támogatása a gyermekvállalás ösztönzése érdekében került bevezetésre 2018. január 1-jétől. A diákhittel rendelkező fiatal nő második gyermeke megszületésekor a fennálló tartozásának fele, míg a harmadik gyermek megszületésekor a teljes tartozása elengedésre kerül. A támogatás a 2018. január 1-jét követően született gyermek esetén igényelhető, de az összeg megállapításánál figyelembe kell venni az igénylő korábban született gyermekeit is. A kedvezmények vonatkoznak a szabad felhasználású Diákhitel 1 és a képzési

költségek finanszírozására felhasználható Diákhitel 2 tartozásra is. Amennyiben a hitelfelvevő mindkét típusú diákhitellel rendelkezik, választása alapján az egyik hitele után igényelheti a tartozás részben, vagy egészben történő elengedését. 2021-ben a Diákhitel Központ Zrt. bevezette az új, a szak- és felnőttképzéshez kapcsolódó termékeket (Képzési hitelek). A diákhitel tartozások csökkentésének támogatása címén összesen 2034,2 millió forint kifizetése történt meg.

A Diákhitel 2 konstrukció kamattámogatása a felsőoktatás finanszírozásának átalakítása keretében 2012 szeptemberétől bevezetésre került új diákhitel típushoz kapcsolódik, amit az önköltséges, valamint a részösztöndíjjal támogatott hallgatók vehetnek igénybe a ténylegesen fizetendő képzési költségük erejéig. A hitelt a Diákhitel Központ Zrt. közvetlenül a felsőoktatási intézmények számlájára utalja át. A hallgatók fizetési kötelezettségének mérséklése érdekében az ún. kötött felhasználású diákhitelhez általános állami kamattámogatás kapcsolódik. 2012. szeptember és 2017. szeptember között a hitelfelvevőnek 2,0%-os kamatláb került felszámolásra. 2017 októberétől az ügyfél által fizetendő kamat 0%-ra csökkent, a fennmaradó részt az állam megtéríti a Diákhitel Központ Zrt. részére. 2020. május 1-jén a kormány döntésének megfelelően bevezetésre került a Diákhitel Plusz (veszélyhelyzet következtében felvehető diákhitel), a felsőoktatási hallgatók számára maximum félmillió forintig igényelhető teljesen szabad felhasználású kamatmentes hitel. Az állam átvállalja a kamatot a hitelfelvevőktől, és megtéríti a Diákhitel Központ részére. 2020. május 1-je után viszont már nem volt igényelhető a – 2019. október 1-jével bevezetett – nyelvtanulási hallgatói hitel, az addig felvett hitelek azonban kamatmentessé váltak. 2021-ben a diákhitel kamattámogatása címén összesen 1959,3 millió forint kifizetésére került sor, míg a támogatott hitelállomány mintegy 68 795 millió forintot tett ki. A Diákhitel 2 szerződések száma év végére elérte a 42 963 darabot, míg a Diákhitel Plusz szerződések száma a 44 338 darabot.

31. CÍM: SZOCIÁLPOLITIKAI MENETDÍJ TÁMOGATÁS

Az állam a szociálpolitikai menetdíj támogatás útján ellentételezi a közúti, valamint a vasúti személyszállító társaságok számára az állam által a személyszállítási közszolgáltatások keretei között biztosított egyes utazási kedvezmények igénybevételével megvalósuló utazások miatti árbevétel-elmaradást. A 2021. évi törvényi előirányzat 137 700,0 millió forint volt, az éves teljesítés 85 973,1 millió forintot tett ki. Ez 37,6%-os elmaradást jelent az előirányzathoz képest, amely a koronavírus járvány következtében visszaeső utasszám miatti alacsonyabb mértékű szolgáltatói igénybevétellel magyarázható.

32. CÍM: EGYÉB KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK

32/1. ALCÍM: VEGYES KIADÁSOK

A vegyes kiadások címen 2021-ben nettó 57 958,5 millió forint, azaz a törvényi előirányzat 263,0%-a került kiutalásra a következők szerint:

A felszámolásokkal és szanálásokkal kapcsolatos kiadásokra 2000,0 millió forintot tervezett a költségvetés, az állami helytállás végül 168,2 millió forintos (a törvényi előirányzat mindössze 8,4%-a) költségvetési kiadást eredményezett 2021-ben. Az elmaradás fő oka, hogy a felszámolási eljárásokban az adott évben nem keletkezett olyan mértékű mögöttes helytállási kötelezettség, amely a keretösszeget kimerítette volna. Szanálással kapcsolatban nem történt kifizetés.

A magán és egyéb jogi személyek kártérítésére összesen 61,9 millió forint került kifizetésre, amely csupán mintegy negyede volt a tervnek (az előirányzat 31,0%-a). A kiadások szakértői

díjakra, díjelőlegekre, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságnak kártérítési járadékok megtérítésére, valamint postaköltségre nyújtottak fedezetet.

Az Egyéb vegyes kiadások nettó kiadási összege 44 800,9 millió forintot tett ki, mely közel hatszorosa volt az előirányzatnak (az előirányzat 574,4%-a). A túlteljesülés fő oka, hogy a 2021. év folyamán sor került az Európai Bizottság részére a kínai textil- és ruházati termékekhez kapcsolódó vámhiány rendezésére 36 548,3 millió forint összegben, mely ezen a soron került elszámolásra. Ez a tétel csak tavaly vált ismertté, így azzal a 2021. évi költségvetés tervezésekor még nem lehetett számolni. A fennmaradó rész döntően a Kincstár által lebonyolított pénzforgalommal kapcsolatosan teljesült. Itt kerültek elszámolásra a kincstári átutalásokhoz kapcsolódó GIRO díjak, VIBER forgalmi jutalékok, bankközvetítői díjak, MNB jutalékok, postai szolgáltatás díjai, SWIFT szolgáltatási díjak, KELER értékpapír számlavezetési díjak, valamint egyéb más díjak is.

Az adóbevallások feldolgozása és a kedvezményezettek igazolása alapján a személyi jövedelemadó 1%-ának közcélú felhasználására történő felajánlásokból 10 580,4 millió forintot (az előirányzat 108,0%-át) utaltak át a civil kedvezményezettek javára.

A Mehib Zrt.-nek a korábbi évek biztosítási eseményeihez kapcsolódó behajtási tevékenység eredményeként beérkezett tőke-megtérülés után a vonatkozó jogszabályok alapján a megtérült követelés 5%-ának megfelelő jutalékot, azaz együttesen 89,4 millió forintot fizetett az állam, mely jelentősen meghaladta a tervezettet (az előirányzat 255,4%-a).

A gazdálkodó szervezetek által korábban befizetett termékdíjak visszaigénylésével kapcsolatos kifizetés 2257,7 millió forintot tett ki, mely minimálisan meghaladta a tervezettet (az előirányzat 102,6%-a).

33. CÍM: ÁLLAM ÁLTAL VÁLLALT KEZESSÉG ÉS VISZONTGARANCIA ÉRVÉNYESÍTÉSE

Az állam által vállalt kezesség és viszontgarancia érvényesítésére a 2021. évi költségvetés eredetileg 37 920,0 millió forint összegű előirányzatot tartalmazott hat alcímre bontva. Év közben a Kormány 25 920,0 millió forintra csökkentette az előirányzatot. Az előirányzat külön módosítás nélküli változtatására a 2021. évi költségvetési törvény 4. mellékletének 42. pontja adott felhatalmazást.

A tényleges kifizetés 16 786,6 millió forint volt. A kezességbevéltési kiadások eredeti előirányzathoz viszonyított jelentős csökkenésének alapvető oka, hogy a kis- és középvállalkozások finanszírozásához kapcsolódó állami viszontgaranciák, a lakáshitelekhez kapcsolódó állami kezességek érvényesítése kedvezőbben alakult a vártnál. A bevéltások kezességtípusonkénti bemutatását a törvényjavaslat Általános indokolásának 2.11. pontja tartalmazza.

34. CÍM: PÉNZBELI KÁRPÓTLÁS

A 2021. évben az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény alapján járó kárpótlási életjáradék, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő, az 1997. évi X. törvény alapján járó kárpótlási életjáradék, valamint a pénzbeli kárpótlás folyósítási költségeinek összesített előirányzata 1987,6 millió forint volt, míg a tényleges teljesítés 1935,2 millió forintot tett ki.

Az év folyamán havonta átlagosan 2257 fő részesült pénzbeli kárpótlási életjáradékban, az egy főre számított havi átlagos ellátás 15 799 forintot, míg a tényleges kiadás 427,9 millió forintot

tett ki. A pénzbeli kárpótlás alapösszegének éves emelése a 254/2021. (V. 18.) Korm. rendelet alapján megtörtént.

Az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlás esetében havonta átlagosan 3945 fő részesült kárpótlásban, az egy főre számított havi átlagos ellátás 30 289 forint, míg a tényleges kiadás összege összesen 1433,9 millió forint volt.

A költségvetési törvény 68. § (3) bekezdése a havi életjáradék összegének az előző, 2020. évben megvalósult átlagos nyugdíjmelés százalékos mértékével megegyező emelését írta elő 2021. március 1-jétől, 2021. január 1-jei visszamenőleges hatállyal, mely végrehajtásra került. A 2020. évben januárban 2,8%-os, míg novemberben 1,2%-os nyugdíjmelés valósult meg.

A cím bevétele összesen 1,2 millió forint volt. Ennek a Nyugdíjbiztosítási Alap általi befizetését a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény végrehajtásáról szóló 2021. évi CXVI. törvény 12. § a) és b) pontja (2020. évi elszámolás) írta elő.

A pénzbeli kárpótlás folyósítási költségeire előirányzott 73,4 millió forint kifizetésre került a folyósítást végző szerv (a Nyugdíjbiztosítási Alapot kezelő szerv) részére.

35. CÍM: GARANCIA ÉS HOZZÁJÁRULÁS A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ELLÁTÁSOKHOZ

35/1. ALCÍM: NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP TÁMOGATÁSA

A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény a XLII. fejezetben a 35/1/5 címrendi besorolás alatt a Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak támogatására 316 075,0 millió forint pénzeszköz átadást irányzott elő. Az előirányzatot a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény módosításáról szóló 2021. évi XLIV. törvény a Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeinek és kiadásainak egyensúlyban tartása érdekében 108 700,0 millió forinttal 424 775,0 millió forintra megnövelte. A költségvetési hozzájárulás összegét a Magyar Államkincstár a Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak finanszírozására az éves előirányzat felhasználási terv ütemezésének megfelelően átutalta.

35/2. ALCÍM: EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ÉS JÁRVÁNY ELLENI VÉDEKEZÉSI ALAP TÁMOGATÁSA

A 2021. évi költségvetési törvény 4. § (1) bekezdése alapján a költségvetés céltartalékából (Közszférában foglalkoztatottak bérkompenzációja) fedezték a költségvetési szerveknél és az egyházak közcélú tevékenységet folytató intézményeinél foglalkoztatottak részére a 2021. évben – jogszabály alapján – járó többlet személyi juttatásokat és az azokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékokat és szociális hozzájárulási adót. A 2021. évi kompenzációval kapcsolatos kiadásaira az Egészségbiztosítási Alapot kezelő szerv is részesült támogatásban e céltartalékból, melynek összege 0,4 millió forintot tett ki. Az előirányzat átcsoportosítására a költségvetési törvény 20. § (1) bekezdése alapján az államháztartásért felelős miniszter kapott felhatalmazást.

Az Egészségbiztosítási Alap 2021. évi bevételét képezte a Járulék címen átadott pénzeszköz, amely az alap költségvetésében a költségvetési hozzájárulások között jelenik meg átvett pénzeszközként. Ez az előirányzat a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorú személyek, felsőfokú nappali tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett fix összegű egészségügyi szolgáltatási járulék fedezetéül szolgált. A 477 322,4 millió forintos előirányzat teljes mértékben kifizetésre került az alap részére.

Az alap kiadásainak támogatására 261 044,9 millió forintos előirányzatot tartalmazott a 2021. évi költségvetési törvény, mely teljes mértékben átutalásra került az alap részére.

36. CÍM: NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI INTÉZMÉNYEK FELÉ VÁLLALT KÖTELEZETTSÉGEK KIADÁSAI

A nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból eredő kiadások 2021. évi eredeti előirányzata 12 906,1 millió forint volt.

A tényleges teljesítés 11 905,2 millió forint volt, amely 1000,9 millió forinttal kevesebb, mint az előirányzat, azaz 92,2%-on teljesült. Az eltérést a tervezett és tényleges devizaárfolyamok közötti különbség, illetve a CEB tagdíj összegének a vártnál alacsonyabb mértéke indokolja.

Az egyes alcímek kiadásai a nemzetközi szervezetek (IBRD – Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank, IFC – Nemzetközi Pénzügyi Társaság, AIIB – Ázsiai Infrastrukturális Befektetési Bank, NBB – Nemzetközi Beruházási Bank, CEB – Európa Tanács Fejlesztési Bankja, IDA – Nemzetközi Fejlesztési Társulás) felé vállalt befizetések összegeit tartalmazzák. E befizetések alapvetően devizában valósulnak meg, erre figyelemmel az előirányzatok teljesülése külön módosítás nélkül eltérhetett a tervezettől a 2021. évi költségvetési törvény 4. mellékletének 44. pontja alapján.

A nemzetközi pénzügyi intézményekkel kapcsolatos egyéb kiadások alcímen szereplő 1386,4 millió forint összegből 1246,1 millió forint került kifizetésre. A kiadás kisebb részét letétörzési díjak és az utalások költségei, valamint az EBRD országcsoport megállapodás szerinti hozzájárulás 2021. évre eső részletének befizetése tette ki. Nagyobb részét – 1202,4 millió forintot – a Világbank csoporthoz tartozó Hungary-IFC Partnership Trust Fund (donoralap) második fázisa 2021-re eső részletének teljesítése adta.

37. CÍM: HOZZÁJÁRULÁS AZ EU KÖLTSÉGVETÉSÉHEZ

A Hozzájárulás az EU költségvetéséhez előirányzat az EU saját forrás rendszeréről szóló tanácsi határozatából eredő fizetési kötelezettséget tartalmazza. Az európai uniós jogszabályok 2021 folyamán változtak. A korábbi tapasztalatok alapján várhatóan jóval hamarabb, 2021. június elsején lépett hatályba az új, 2020/2053/EU, Euratom tanácsi határozat, amely a 2021-2027 közötti időszakban alkalmazandó szabályokat tartalmazza, és amely felváltotta a tervezéskor alapul vett 2014/335/EU, Euratom tanácsi határozatot. A saját forrás rendszer változása (elsősorban az új, az újrafeldolgozásra nem kerülő műanyag csomagolási hulladék mennyiségét alapul vevő nemzeti hozzájárulás bevezetése miatt), valamint Nagy-Britannia kilépése az Európai Unióból a hozzájárulás növekedését okozta a korábbi évekhez képest.

Az EU költségvetését illető hozzájárulási kötelezettség 2021. évi összege 610 467,8 millió forintot tett ki, ami az év folyamán módosított (450 360,6 millió forintról 615 302,5 millió forintra növelt) előirányzathoz képest 4 834,7 millió forinttal (0,8%-kal) alacsonyabb. Az előirányzat év közbeni módosítását elsősorban az uniós jogszabályok változása tette szükségessé, de emellett a hozzájárulás összegének növekedésében szerepet játszott az is, hogy a tervezési árfolyamnál magasabb lett a ténylegesen alkalmazandó árfolyam, illetve a korábbi évek áfa- és GNI-adatainak felülvizsgálata is növelte a kötelezettség összegét. A módosított előirányzat és a tényleges összeg közötti különbséget az uniós költségvetés évközi módosításai indokolták.

A 2020. évi 449 764,8 millió forintos teljesüléshez képest 2021-ben 160 703,0 millió forinttal (35,7%-kal) többet fizetett be Magyarország az uniós költségvetésbe a fenti okok miatt.

38. CÍM: ÁRFOLYAMKOCKÁZAT ÉS EGYÉB, EU ÁLTAL NEM TÉRÍTETT KIADÁSOK

A 2021. évre tervezett kiadás 690,0 millió forint, ami 13,8 millió forinttal teljesül. Az előirányzaton 159,3 millió forint nem tervezett bevétel keletkezett.

Az előirányzat az EU általi pénzügyi kizárásokra; a 82/2007. (IV. 25.) Korm. rendeletben meghatározott, az adók módjára behajtható köztartozások állami adóhatóság általi végrehajtásához kapcsolódóan felmerült végrehajtási költségek azon részére, amely a végrehajtás során nem térült meg; a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 46. § (7) bekezdése szerinti hitelezői nyilvántartásba vételi díj és a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 34. § (1) bekezdése szerinti végrehajtási költség megelőlegezésére, valamint az EMGA támogatásaiból származó árfolyam-különbözet elszámolására használható fel.

Az előirányzat teljesülése külön szabályozás nélkül is eltérhet az előirányzattól.

41. CÍM: KÖVETELÉSKEZELÉS KÖLTSÉGEI

A követeléskezelés költségei alcímen megtervezett 1,7 millió forint előirányzattól 1,2 millió forint kapcsolódott a külföldi követelések lebontásához. Teljesítés csak a külföldi követelések rendezésével összefüggésben történt 0,1 millió forint összegben, a külföldi adósokkal vagy azok bankjával – futárszolgálat útján – folytatott levelezéshez kapcsolódóan. Belföldi követelések esetében a 2021. évben kifizetésre nem került sor.

42. CÍM: ALAPOK TÁMOGATÁSA

42/1. ALCÍM: GAZDASÁG-ÚJRAINDÍTÁSI FOGLALKOZTATÁSI ALAP TÁMOGATÁSA

Az alap év közben részesült 609,0 millió forint a költségvetési támogatásban átcsoportosítás alapján. Az alap e forrásból járult hozzá a monori Sztérenyi József Technikum és Szakképző Iskola bővítésének, a Kiskunhalasi Szakképzési Centrum Kiskőrösi Wattay Technikum és Kollégium új tornacsarnoka megvalósításának, valamint a Szerencsi Szakképzési Centrum Brassai Sámuel Technikum és Szakképző Iskola tető és vizesblokk felújításának támogatásához.

42/2. ALCÍM: BETHLEN GÁBOR ALAP TÁMOGATÁSA

Az alap költségvetési támogatásának előirányzata 33 643,5 millió forint volt. Év közben az alap költségvetési támogatása összesen 21 189,9 millió forint összeggel növekedett, ezáltal a támogatás összege 54 833,4 millió forint lett. A támogatás fedezetet biztosított a Nemzetpolitikai célú támogatásokra, a Rákóczi Szövetség támogatására, a Magyarország Háza programra, a Határtalanul! programra, valamint az alapkezeléssel kapcsolatos kifizetésekre.

42/3. ALCÍM: KÖZPONTI NUKLEÁRIS PÉNZÜGYI ALAP TÁMOGATÁSA

Az alap támogatásának eredeti előirányzata a 2021. évben 2 888,6 millió forint volt, míg a hatályos szabályozás alapján folyósított támogatás 427,8 millió forinttal alacsonyabb lett. Év végére a támogatás 25 296,6 millió forintban teljesült. Az előirányzat jelentős mértékű túlteljesülésére a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap értékállóságának biztosításához szükséges intézkedésekről szóló kormánydöntés végrehajtása alapján került sor, tekintettel arra, hogy a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap (a továbbiakban: KNPA) értékállóságának helyreállítása és tartalékának növelése céljából 22 835,7 millió forint egyszeri költségvetési támogatás biztosítása történt meg a KNPA részére.

42/5. ALCÍM: NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAP TÁMOGATÁSA

Az alap támogatása 2021. évben 34 708,7 millió forint volt, amely 286,3 millió forinttal haladta meg az előirányzatot. A 286,3 millió forint átcsoportosítása a LXXII. Egészségbiztosítási és Járvány Elleni Védekezési Alap fejezet, 2. Járvány elleni védekezési alap cím, 1. Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka alcím terhére történt.

43. CÍM: KÖZPONTI MARADVÁNYELSZÁMOLÁSI ALAP

A rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból, a Beruházás Előkészítési Alapból, a Gazdaság-védelmi programok előirányzatból történő, valamint fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, egyes kormányhatározatok módosításáról, a 2021. évi központi költségvetés végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről és címrendi kiegészítésről szóló 1005/2021. (I. 14.) Korm. határozat 1. pontja alapján a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. melléklet XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezete kiegészítésre került a 43. Központi Maradványelszámolási Alap (KMA) címmel.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.) 150. § (4) bekezdése alapján az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv és a fejezeti kezelésű előirányzat kötelezettségvállalással nem terhelt költségvetési maradványát, valamint az Ávr. 152. § (2) bekezdése alapján a meghíúsult kötelezettségvállalás miatt kötelezettségvállalással nem terhelt költségvetési maradványt a KMA előirányzat javára be kell fizetni.

Fenti rendelkezésekre tekintettel a központi költségvetési szerveknél és a fejezeti kezelésű előirányzatoknál keletkezett 2020. évi költségvetési maradványok befizetéséből a KMA javára 2021. évben befolyt költségvetési maradvány összege összesen 362 814,4 millió forint volt, amelyből a kötelezettségvállalással nem terhelt maradványok összege 312 268,2 millió forint, a kötelezettségvállalással terhelt, azonban meghíúsulás miatt kötelezettségvállalással nem terheltté vált maradványok összege 35 546,2 millió forint volt, továbbá az egyes költségvetési intézkedésekről szóló 2105/2021. Korm. határozat alapján 15 000,0 millió forint befizetésére került sor. A Beruházási Alap létrehozásáról, valamint fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról szóló 1039/2021. (II. 9.) Korm. határozat alapján további 40 000,0 millió forint került átcsoportosításra a KMA javára. Ennek alapján beutalásokból és átcsoportosításból mindösszesen 402 814,4 millió forint folyt be.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 31. § (2d) bekezdése szerint az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv és a fejezeti kezelésű előirányzat által a maradvány megállapítása, elszámolása során befizetett összeggel az államháztartásért felelős miniszter megnövelheti a bevétel felhasználására szolgáló kiadási előirányzatot. A KMA kiadási előirányzatának megemelésére az év folyamán 389 466,5 millió forint összegben került sor a Pénzügyminisztérium intézkedései alapján, illetve az év végi beutalásokra való tekintettel 13 347,9 millió forint megemelésére nem került sor.

Az Ávr. 153. §-a szerint a KMA kiadási előirányzatának előirányzat átcsoportosítással történő felhasználásáról az államháztartásért felelős miniszter előterjesztése alapján a kormány egyedi határozatban rendelkezik. A KMA megemelt kiadási előirányzata összesen 35 darab Korm. határozattal 384 838,7 millió forint összegben (98,8%-ban) került átcsoportosításra.

A KMA terhére történő jelentősebb összegű forrásbiztosítások az alábbiak voltak:

- A versenyképesség-növelő támogatási programok 2021. évre áthúzódó kifizetéseinek folyamatos teljesítéséhez 109 518,7 millió forint,

- Az Egészséges Budapest Program folytatása érdekében 2344,6 millió forint,
- Egészségipari vállalatok versenyképességének javítása érdekében 14 730,8 millió forint,
- A Honvédelmi Minisztérium szakmai feladatainak ellátásához összesen 62 638,2 millió forint,
- A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány létrehozásához, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány és a Szent István Egyetem, illetve a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem működéséhez szükséges feltételek biztosításához 2696,0 millió forint,
- A mezőgazdasági termelést érintő időjárás- és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény szerinti agrárkár-enyhítési rendszerhez 3138,0 millió forint,
- Az UEFA 2020 labdarúgó Európa-bajnokság budapesti szurkolói programjainak megvalósításához 3848,1 millió forint,
- Washingtoni ingatlan beruházásra 6519,9 millió forint,
- Útépítésre, útfelújításra Somogyvár és Gamás településeken 1430,0 millió forint,
- A kultúrstratégiai intézmények feladatellátásához 3213,1 millió forint,
- A 2022. évi Felnőtt Judo Világbajnokság megrendezése érdekében 2954,7 millió forint,
- Az 5000 fő lakosságszám feletti településeken működő civil szervezetek támogatásával kapcsolatos feladatokra 4800,0 millió forint,
- A Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatási célú ingatlanjainak bővítéséhez és fejlesztéséhez 1002,7 millió forint,
- Az egyes zeneművészeti szervezetek támogatására 9086,5 millió forint,
- A magyar lakosság egészségének védelme érdekében minél szélesebb körű kormányzati tájékoztató kampány megvalósításához 16 000,0 millió forint,
- A család- és ifjúságügyért felelős szakterület szakmai feladatainak ellátásához 1487,0 millió forint,
- A külképviseletek működési kiadásaira 1645,5 millió forint,
- Szakorvosképzésre, valamint a rezidens ösztöndíjakra 2608,4 millió forint,
- A Tiszavasvári komplex felzárkózási program indításához 1265,0 millió forint,
- A koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítésére 22 747,5 millió forint,
- Az Online Számla rendszer és a számla adatszolgáltatás kapcsán érintett további rendszerek továbbfejlesztéséhez, az eÁFA rendszer fejlesztéséhez, valamint a működéshez szükséges infrastruktúra bővítéséhez 8254,3 millió forint,
- Az online számlaadat-szolgáltatáshoz kapcsolódóan az ún. opciós tételek igénybevételére 3387,0 millió forint,
- A határátkelőhelyeken átlépő tehergépjárművek és vasúti szerelvények gyorsabb és eredményesebb átvizsgálásának fejlesztéséhez 2353,2 millió forint,
- A Magyar Állami Operaház beruházásainak megvalósításához 2387,6 millió forint,
- A Batthyány család 1945-ig a körmendi kastélyban őrzött regisztrált levéltári okleveleinek a magyar állam javára történő megszerzésére 2088,8 millió forint,
- Az Erdélyi Médiatér Egyesület működésének és fejlesztési terveinek támogatásához 2201,1 millió forint,
- A Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó gazdasági társaságok számára költségvetési támogatás nyújtásához 2756,8 millió forint,

- Az állami fenntartású szociális és gyermekvédelmi intézmények hatósági kötelezésből eredő felújításai megvalósításának segítésére 2633,7 millió forint,
- A Pest megyei kompenzációs programra 3682,3 millió forint,
- Közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok tőkeminimumának biztosítása érdekében 2101,1 millió forint,
- Magyar Falu Program támogatása 4312,9 millió forint,
- Gazdasági társaság megvásárlására 5500,0 millió forint,
- Az egyes országos sportági szakszövetségek támogatására 3041,9 millió forint,
- Perbeli marasztalás összegének teljesítéséhez a Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt. részére 7443,9 millió forint,
- Egyes kiemelt kormányzati szakpolitikai feladatok ellátásának támogatására 2118,5 millió forint,
- Tiszalök büntetés végrehajtási intézet 662 férőhely létesítése 1243,8 millió forint,
- A Batthyány Lajos Alapítvány támogatásához 6400,0 millió forint,
- Egyházi személyek jövedelem pótlékának és egyházi jogi személyek hittanoktatási támogatásának emeléséhez 3217,5 millió forint,
- A Nemzeti Választási Iroda 2022. évi feladatainak ellátásához kapcsolódó kiegészítő forrás 1146,0 millió forint.

44. CÍM: KAPOTT ELŐLEG, TÁMOGATÁS VISSZAFIZETÉSE

Az Európai Bizottság 2021. október 20-án határozatot fogadott el, melynek értelmében Magyarországnak – a projekt késedelmére tekintettel - 23 600 000,0 euró visszafizetési kötelezettsége keletkezett a NER 300 finanszírozási program keretében a GEOB dél-magyarországi megnövelt hatékonyságú geotermikus rendszer (EGS) projekteknek odaítélt támogatásként folyósított összeggel összefüggésben. A felmerült késedelmi kamattal együtt összesen 23 633 945,2 euró, azaz 8731,7 millió forint visszafizetésére került sor az év végén. Mivel a 2021. évi költségvetés tervezésekor ezzel a kifizetéssel még nem lehetett számolni, így ennek teljesítéséhez év közben új előirányzat került létrehozásra a költségvetésben.